

אֵלֶּזְנֹת

לְשׂוֹן עֵבֶת

פְּרֵשֶׁת תּוֹלְדוֹת

כס"ד, ג' אלול ע"כ

זיע"א ירד לעמקי מחשבותיו, ואין בדעתו חס ושלום להתנשאות מחמת יחוס משפחה אדרבה זה מביא לידי עניוות והבן ('שיח שרפי קודש', מערכת יחוס).

כּוֹס קֶטָן שֶׁל יי"ש

וספר הרה"ק רבי יחזקאל משינאנא זיע"א בשם הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א שהיה לו חבר אחד בילדותו אשר למדו ביחד. ואחר זמן, כשכבר היה הרה"ק מראפשיץ מפרסם מאד, נודמן פעם אחת עם חברו, והוא שאל לו: יאמר לי חברי, הלא אנו למדנו ביחד במדרגה אחת, ומדוע זה היה שאתה נעשית בעל מופת ופועל ישועות בתפלתך ואני לא הגעתי למדרגה זו.

הראה לו הרה"ק כוס קטן של יין שרף ואמר לו: זהו החלוק ביני וביניך. ובאר לו פונתו, כי אתה עומד בבקר השכם ללמד בהתמדה ואתה לומד עד אור היום ואחר כך אתה הולך להתפלל, ומתפלל בכונה, ואחר כך כשבאת לשתות כוס של יין שרף הנך חושב כי באמת ובצדק מגיע לך כוס זה לשתות בעד עבודתך התמימה והישרה.

ואני אף על פי שאני גם כן עומד בבקר השכם ולומד בהתמדה ומתפלל בכונה, וכשמגיע לשתות הכוס הנני חושב כי אינני ראוי עדין לשתות כוס קטן זה, כי אני נזכר במעשה אבותי ורב קדשתם וצדקתם אשר כמה אני נופל מהם במדרגה וכאין נחשבה עבודתי נגד עבודתם הישרה והתמימה, ועל ידי כן יש לי שפלות ושפלות טוב לקבלת התפלה, על כן תפלתי מתקבלת ('כנסת יחזקאל', דעעש, פרשת במדבר).

(ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

יצחק. וזהו שנאמר 'אלה תולדות יצחק בן אברהם' שהתייחס אחר אביו שהוא בנו של זה, ו'אברהם הוליד את יצחק' שגם אברהם התייחס בבנו שהוא הוליד את זה. וחזר העצי חיים על ברפת זקנו הקדוש והתפלל שגם הוא יזכה להתייחס עם הרף הנמול לאמר שהוא אביו של זה ('אלה מסעי' עמוד קסב).

המִיחֵס הוֹלֵךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר

יש צדיק אחד שהיה נוסע לפעמים אל הרה"ק רבי שר שלום זיע"א מבעלזא זיע"א, והאיש הצדיק הזה אבותיו לא היו מיחסים ומפרסמים רק לאנשים פשוטים. פעם אחת כאשר בא הצדיק אל הרה"ק הר"ש מבעלזא זיע"א נדמה היה לו כאלו הרה"ק זיע"א יש לו התנשאות עליו, יען שהיה ממשפחה מיחסת וגדולי תורה. והיה להצדיק הזה טינא על הרה"ק השור שלום. תכף הרגיש הרה"ק זיע"א את מחשבתו וישאל את הצדיק שיאמר לו לפי דעתו: מי הוא הגדול יותר, אם הצדיק אשר נולד ממשפחה גדולה ומיחסה, או הנולד ממשפחה אנשים תמימים בלתי בעלי תורה. וידם הרה"ק ולא ענהו דבר.

ואמר לו הר"ש מבעלזא זיע"א: הנה אמרו רז"ל כי 'צריך אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי'. נמצאנו למדים מכאן כי האיש אשר אבותיו היו מיחסים בעלי תורה ויראי שמים הוא הולך תמיד בלב נשבר ורוח נכאה, כי יודע בעצמו אשר עוד לא הגיעו מעשיו למעשה אבותיו. לא כן האיש אשר אבותיו היו אנשים פשוטים, הוא הולך תמיד בהתנשאות וגבהות הלב, כי הוא חושב בדעתו כי מעשי כבר גדלו ועברו הרבה ממעשה אבותיו.

ואז הבין הצדיק כי הרה"ק מבעלזא

לב אבות על בנים

הרה"ק רבי אברהם מרדכי אלטר זיע"א, בנו של הרה"ק החדושי הרי"ם זיע"א, היה נסתר מאד ועמל להסתיר את עצמו מעיני הבריות. אמנם צדיקי הדור הפירו את גדל מדרגתו ופרסמו לכל את גדלו. וכבר התבטא עליו הרה"ק רבי יצחק מוורקא זיע"א: העולם מקנאים ברבי אברהם מרדכי שיש לו אב כזה, החדושי הרי"ם, אך אני מקנא באביו החדושי הרי"ם על שזכה לבן כזה ('שיח הפרשה' ח"ב יומא דהילולא עמוד יב).

הבן הנולד יעלה בדרגא עלאה

ספר הרה"ק ה'ברוך משה' מסאטמאר זיע"א שכאשר נולד אביו הרה"ק ה'עצי חיים' זיע"א, בשנת תמ"ה, גדלה מאד שמחת הסבא הרה"ק ה'ייטב לב' זיע"א, ונסע לק"ק טעטש, מקום כהנת הרה"ק ה'קדשת יום טוב' זיע"א להשתתף בשמחת השלום זכר והברית. ואמר אז הייטב לב, שתפלתו שגורה בפיו, שהבן הנולד יעלה בדרגא עלאה עד שהוא יתכבד בו לומר שהוא זקנו של זה, עכד"ק.

העצי חיים מעתיק דבר זה בספרו הקדוש, בפרשת נשא, ומגדל ענותנותו הסתיר ולא גלה מתי אמר הייטב לב דבר זה. ומספרים זקני החסידים שאצל סעודת הברית מילה של הברוך משה זיע"א הזכיר העצי חיים דבר זה, ואמר לפרש בזה את מאמר הכתוב בפרשת תולדות (בראשית כה יט) 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק', וכבר הקשה רש"י ז"ל על כפל הלשון. ואמר העצי חיים, שהכונה שאצל יצחק היו שתי הבחירות גם יחד, שייצחק אבינו התייחס שהוא בנו של אברהם, וגם אברהם אבינו התייחס שהוא אביו של

